

SYNCLUSIVE

Funded by
the European Union

Policy brief #1

СИНКЛУЗИВ ПЪРВОНАЧАЛНИ ИЗВОДИ И СЛЕДСТВИЯ ЗА ПОЛИТИКИТЕ

СИНКЛУЗИВ: Системен подход за преодоляване на различията в заетостта и създаване на по-приобщаващ пазар на труда за уязвимите групи

Изготвили:
Гербен Хулсеге, TNO
Айрин Хаутман, TNO

ноември, 2024 г.

This project has received funding from the European Union's Horizon Europe research and innovation programme under grant agreement No 101094526.

synclusiveproject.eu

[@SYNCLUSIVE project](https://twitter.com/SYNCLUSIVE_project)

[synclusive-project](https://www.linkedin.com/company/synclusive-project)

Представяне на докладите СИНКЛУЗИВ: Подобряване на включването на уязвими групи на пазара на труда

Това е първият кратък преглед на политиката, разработен от изследователския консорциум на СИНКЛУЗИВ, предназначен за заинтересованите страни от ЕС, както и за тези на национално и регионално равнище, ангажирани с включването на уязвими групи на пазара на труда. Настоящото резюме има за цел:

- да представи проекта и основните му цели;
- да свърже първоначалните ни изводи и стратегии с по-широкия политически контекст, като покаже как СИНКЛУЗИВ може да се съгласува със съществуващите политики и потенциално да ги подобри, като предостави приложими, основани на доказателства препоръки;
- да обясни подхода ENGINE и регионалните коалиции като иновативни стратегии, предназначени да подобрят набирането, задържането и кариерното развитие на уязвими групи на пазара на труда, като подчертае тяхното значение за политиките;
- да актуализира изводите за предизвикателствата пред уязвимите групи на пазара на труда.

Системен подход за преодоляване на различията в заетостта

Насърчаването на включването на уязвимите групи на пазара на труда е жизненоважно и многостранно предизвикателство. Не става въпрос само за интегриране на тези хора, които понастоящем са извън пазара на труда; това включва и подкрепа за уязвими работещи на пазара на труда, които са в риск от загуба на работа или имат ограничени възможности за кариерно развитие. Според нашата визия е необходим системно-ориентиран подход за повишаване на мобилността на пазара на труда на уязвимите работещи и търсещите работа, постигнат чрез сформирани коалиции от ключови регионални заинтересовани страни. В идеалния случай позициите на настоящите работещи и на търсещите работа се подобряват едновременно и по интегриран начин. Насърчаването на мобилността на настоящите работещи води до приобщаваща работна среда. Също така може да създаде пространство за нискоквалифицирани позиции, което съответно да улесни интеграцията на уязвимите лица, търсещи работа, в работната сила.

В основата на този проект е подходът „ENGINE“, който организира, разработва и прилага персонализирана съвкупност от интервенции на различни равнища на пазара на труда. Тези интервенции са предназначени да подпомогнат различни заинтересовани страни, като обхващат организационно обучение за ръководители с цел насърчаване на развитието на таланти и култивиране на приобщаваща работна култура, мерки против дискриминацията при наемане и повишаване, но също и

стратегии, като например въвеждане на образователни програми и предлагане на субсидии за персонализирани програми за обучение.

Връзка с текущата политика

Целите на СИНКЛУЗИВ са тясно свързани с ангажиментите на ЕС за интегриране на уязвимите групи на пазара на труда чрез политики като Европейския стълб на социалните права и Европейската стратегия за правата на хората с увреждания. Целите на тези европейски политики, както и на СИНКЛУЗИВ, включват повишаване на нивото на заетост, намаляване на различията между половете, намаляване на младежката безработица и подобряване на развитието на уменията.

Първоначалните дейности на СИНКЛУЗИВ показват, че възприемането на системен подход може да доведе до нови програми или инициативи, които значително подобряват позицията на трудовия пазар на уязвими работещи и търсеци работа. Това подчертава необходимостта от разширяване и интегриране на съществуващите политики, които понастоящем се фокусират върху изолирани инициативи, като се насърчават съгласувани стратегии на регионално равнище. Анализът на регионалните предизвикателства, които са от съществено значение за успеха на този системен подход, подчерта необходимостта от политики за засилване на регионалното сътрудничество. Тези политики следва едновременно да имат за цел:

- премахване на възрастовата и половата дискриминация,
- съобразяване на образованието и уменията с нуждите на пазара,
- засилване на ангажираността и подкрепата на работодателите
- подобряване на интеграцията и координацията на службите по заетостта.

Освен това е необходимо да се насърчава изграждането на среда, която подпомага развитието на уменията на уязвими работещи чрез:

- разширяване на възможностите за преквалификация и повишаване на квалификацията,
- увеличаване на достъпността на услугите за подкрепа на професионалното развитие, предлагани от компании и други заинтересовани страни.

Приемане на регионалното сътрудничество като универсална стратегия за подобряване на включването на уязвими групи

Ние предвиждаме, че подходът СИНКЛУЗИВ може да стимулира включването на разнообразна гама от уязвими групи в различните страни и региони в ЕС, тъй като това е процесно-ориентиран подход. Основен проблем за включването на уязвимите групи е често недостатъчното сътрудничество и ангажираност на работодателите, което възпрепятства напредъка на уязвимите работещи и назначаването на нови търсеци работа лица. Целта на СИНКЛУЗИВ е да постигне пробив чрез активно

взаимодействие с всички регионални заинтересовани страни, включително работодатели, общини, образователни институции, организации от третия сектор и организации за социална сигурност.

Каре 1: Живи лаборатории

"Живата" лаборатория е среда, в която белите лабораторни престилки са заменени от обикновени хора, които могат да тестват и подобряват иновациите в „реалния“, много сложен свят. Живите лаборатории са ориентирани към потребителите и се „движат от потребителите“, като позволяват формулиране, създаване на прототипи и валидиране на сложни решения в многостранна среда от реалния живот (Doyon et al., 2015). Използвайки принципа на съвместно създаване, заинтересованите страни не са просто крайните потребители, а общност от хора, които взаимодействат с крайния продукт или услуга (напр. Claud et al., 2017). Този процес гарантира, че иновациите са широко тествани при реалистични условия, което в крайна сметка води до устойчиви и ценни решения за всички участващи страни.

Ние прилагаме подхода СИНКЛУЗИВ в седем региона в четири страни от ЕС, като използваме живи лаборатории като основен метод за съвместно проектиране, пилотно тестване, оценка и устойчиво изпълнение (Ruokolainen et al., 2024). Всяка държава, участваща в СИНКЛУЗИВ, се концентрира върху различни уязвими групи:

Българската жива лаборатория в София е специално насочена към хора над 50 години с акцент върху жените; както търсещите работа, така и работещите, търсещи възходяща мобилност. Лабораторията отбелязва техния повишен риск от съкращение и пречки пред намирането на (нова) работа, подходяща за тяхното равнище на квалификация. Данните сочат значителна разлика между половете по отношение на безработицата, при 102 000 безработни жени и 79 000 безработни мъже, като проблемът засяга особено жените над 55 години.

Португалия се насочва към младите хора, търсещи работа и работещите на възраст 15 -29 години, които са особено уязвими на пазара на труда. През 2022 г. нивото на младежката безработица е било 19,9 %, като младежите с недостатъчна квалификация се борят за придобиване на професионален опит, което ограничава достъпа им до пазара на труда, а високообразованите лица често са наемани на непълно работно време за нискоквалифицирани позиции.

Нидерландия се концентрира върху най-уязвимите групи на пазара на труда, изправени пред несигурност на работното място и значителни пречки пред заетостта. Това включва лица с ниско образование, мигрантски статут, увреждания, по-младите и по-възрастните. Холандската жива лаборатория е насочена и към работници с ниско образование или практическо обучение, които нямат адекватна подкрепа от работодателите за кариерно развитие и възможности за обучение.

Финландия се занимава с дългосрочно безработни хора, които съставляват 32% от безработното население и се сблъскват с предизвикателства като деградация на уменията, проблеми с психичното здраве и социална стигма. Тази група често включва хора с ниско образование, здравословни проблеми или по-възрастни хора. Финландската жива лаборатория също се фокусира върху уязвими работещи, включително тези в субсидирани позиции, млади работещи под 29 години и обучаеми на работното място, които се нуждаят от подкрепа за развитие.

Следствия за политиките при формирането на регионална коалиция

СИНКЛУЗИВ преминава през три етапа при формирането на регионалната коалиция: (1) формиране, (2) поддръжка и (3) институционализация (Kegler, Rigler & Honeycutt, 2010). През първата година на СИНКЛУЗИВ преминахме през етапа на формиране. Предварителните констатации подчертават следните последици за политиките:

- 1. Подобряване на координацията и ръководството:** Създаване на политики, които осигуряват силна координация и проактивно лидерство от страна на партньорите без изследователски функции, като например общините, които трябва да бъдат добре информирани чрез изводите на партньорите-изследователи. Това може да се постигне чрез определяне на ясни роли и отговорности, както и чрез предоставяне на необходимите правомощия и ресурси за ефективно ръководство.
- 2. Насърчаване на ранното включване на ключови заинтересовани страни:** Прилагане на регламенти, които задължават ранното включване на основните членове на коалицията, включително координатора, който е партньор без изследователски функции, и на образователните институции, за да се улесни задълбоченото планиране и разпределение на ресурсите преди официалното сформирание на коалициите.
- 3. Осигуряване на адекватно финансиране и разпределение на ресурси:** Осигуряване на достатъчно и устойчиво финансиране и ресурси за координиращия партньор за ефективно управление на дейностите на коалицията.
- 4. Действия, основани на оценяването на пазара на труда:** Разработване на политическа рамка, върху която коалициите да основат своите стратегии, разработени чрез задълбочено оценяване на предизвикателствата на регионалния пазар на труда. Тези оценки трябва да са в основата на обща визия, която да стимулира целенасочени и ефективни интервенции.
- 5. Стимулиране на мотивацията и готовността за сътрудничество:** Създаване на стимули и рамки, които насърчават високата мотивация и готовност на всички коалиционни партньори да търсят иновативни решения и да адаптират съществуващите процедури. Това може да спомогне за създаването на среда, в която се ценят съвместните усилия и непрекъснатото усъвършенстване сред всички заинтересовани страни.

Тези следствия за политиките имат за цел да осигурят структуриран и ефективен подход за формиране и поддръжане на регионални коалиции, като се съсредоточат върху лидерството, ранното ангажиране на заинтересованите страни, финансовата стабилност, информираното стратегическо планиране и балансираното сътрудничество. Тези стратегии са от съществено значение за справяне със сложността и динамиката на днешните пазари на труда по отношение на включването на уязвимите работещи и търсещи работа.

Предизвикателства на пазара на труда: първи изводи

Подходът ENGINE започва с поставянето на уязвима група, която е от голямо значение за региона, в основата на всяка жива лаборатория. Всички заинтересовани страни в региона си сътрудничат, за да определят основните фактори, пречки и решения, които могат да бъдат превърнати в практически интервенции. Тези интервенции са съобразени с различните целеви групи и се предоставят като интегриран пакет. Този подход подобрява приобщаването и достъпността на пазара на труда за уязвимите групи. Таблица 1 очертава четири значителни предизвикателства, пред които са изправени уязвимите групи.

Таблица 1. Предизвикателства на пазара на труда за уязвими работещи и търсещи работа.

ТЪРСЕЩИ РАБОТА	РАБОТЕЩИ
Структурна дискриминация, основана на лична характеристика, която възпрепятства възможностите за заетост, напредък и справедливо третиране на работното място.	Ниска мотивация за развитие на умения, често поради негативен опит.
Слаби умения и несъответствия в регионалните пазари на труда.	Липса на усилия в търсенето на нови възможности за работа.
Недостатъчна подкрепа и информация за работодатели.	Работодателите предоставят ограничени възможности за преквалификация или повишаване на квалификацията на уязвими групи.
Недостатъчна интеграция и координация на услугите.	Услугите за подкрепа за развитие на умения са до голяма степен неизвестни или недостъпни.

*Предизвикателствата бяха идентифицирани чрез задълбочени изследвания в живи лаборатории в четирите страни. Това включваше множество интервюта, фокус групи и срещи на коалициите.

В рамките на СИНКЛУЗИВ се стремим да разработваме решения, използвайки подхода ENGINE, за да се справим с тези пречки. Това изисква всеобхватни стратегии, които насърчават равните възможности и развитието на умения и засилват сътрудничеството между работодателите и институциите за услуги.

Каре 2: Прилагането на подхода ENGINE в конкретен регион изисква следните стъпки:

- **Идентифициране на заинтересованите страни** — Трябва да бъдат идентифицирани ключови уязвими групи и други ключови заинтересовани страни на регионалния пазар на труда. За да се постигне това е ключово разбирането на (регионалния) контекст и специфичните уязвими групи.
- **Идентифициране на движещите сили, пречките и възможните решения** — Движещите сили и пречките пред социалното включване на търсещите работа и възходящата или страничната мобилност на работещите в организациите трябва да бъдат идентифицирани от гледна точка на всички заинтересовани страни, за да се определят възможните решения на различни равнища.
- **Идентифициране на възможни интервенции** — Трябва да се направи опис на вече наличните интервенции, включително преглед на това кои интервенции се предлагат от коя организация / заинтересована страна.
- **Интегриране в пакет за интервенция** — За да се разработи интегриран пакет от интервенции, подходящ за конкретния регион и неговите ключови заинтересовани страни, са необходими адаптиране и интегриране.
- **Прилагане** — Интегрираният пакет от интервенции трябва да бъде приложен и оценен, за да се определи дали са необходими корекции в хода на процеса на изпълнение.
- **Оценяване** — Системен подход за оценка на процеса и последиците по време и след процеса на изпълнение.

Подходът ENGINE, който трябва да се приложи във всяка жива лаборатория

На фигура 1 е изобразен подходът ENGINE, както е използван в България. Инициативата ENGINE започва с програма за съвместно обучение, насочена към повишаване на пригодността за заетост на търсещите работа и служителите, търсещи възходяща мобилност (зъбно колело 1), подсилена с психологическа подкрепа, насочена към хора на възраст 50+ (зъбно колело 2). За по-нататъшно укрепване на включването в заетостта ще има съгласувани усилия с работодателите за усъвършенстване и прилагане на приобщаващи практики при наемане и качествени работни места (зъбно колело 3). Ще бъде инициирана и кампания за осведомяване на обществеността за борба с възрастовата дискриминация и стереотипите и за насърчаване на успешни истории (зъбно колело 4).

Фигура 1. Изображение на подхода ENGINE в българската жива лаборатория.

Живите лаборатории в различните региони на ЕС са приели уникални стратегии по подхода ENGINE, съобразени с конкретните местни предизвикателства.

Идентифициране и анализ на универсални механизми

В СИНКЛУЗИВ използваме подхода за реалистична оценка, за да получим нюансирано разбиране защо пакетите за интервенция на подхода ENGINE са успешни или неуспешни (Pawson & Tilly, 1997). Този метод ни помага да открием универсалните механизми, които обясняват как интервенциите постигат своя ефект, като ни позволява да определим основните фактори, които водят към успех в различен контекст.

Първоначално формулираните механизми на проекта СИНКЛУЗИВ показват, че интервенциите, насочени към различни целеви групи, имат общ контекст и потенциално припокриващи се механизми. Тези механизми, които се очаква да подобрят самоефективността, уменията, мотивацията и ангажираността в търсенето на работа или кариерното развитие, включват:

- Повишеното доверие насърчава чувството за способност и готовност да се приемат нови възможности за учене.
- Преживяването на постепенни успехи повишава самоефективността.
- Взаимното учене засилва социалната идентичност и насърчава развитието на общи убеждения.
- Дългосрочната ангажираност на общността култивира трайни взаимоотношения и доверие, повишаващо пазарната им привлекателност и стабилност.

След като тези хипотези бъдат потвърдени, програмите на пазара на труда, насочени към уязвимите групи, ще подобрят ефективността си, като включат тези елементи.

Как да проведем диалог с екипа на СИНКЛУЗИВ?

Екипът на СИНКЛУЗИВ остава ангажиран с постоянните си усилия през следващите години, целящи да привлекат всички заинтересувани от подобряване на положението на уязвимите групи на пазара на труда. Със силно присъствие в социалните медии в платформи като X и LinkedIn, както и на нашия уебсайт, ние приветстваме вашето участие. Освен това разпространяваме резултатите от работата си чрез различни дейности и събития. Присъединете се към нас в оформянето на по-приобщаващ пазар на труда, като се свържете с нас чрез нашите канали за комуникация - само едно кликване ни дели от започването на разговор.

Литература

Claud, S., Ginestet, S. et al (2017). The Living Lab methodology for complex environments: insights from the thermal refurbishment of a historical district in the city of Cahors, France. (*Методологията „Жива лаборатория“ за сложни среди: опит от топлинното обновяване на исторически квартал в град Каорс, Франция.*) Energy Research & Soicial Science, 32, 121-130

Doyon, M., Rochman, J., Fontan, J-M, Klein, J-L, Ducruc, S., Xiau, J., Yorn, C., Fortin, J & Dugré, S. (2015). L' approche Living Lab et l' aménagement des espaces ouverts agricoles. Un exemple en region métropolitaine de Montréal. (*Подходът „Жива лаборатория“ и развитието на открити пространства в селското стопанство. Пример от Монреал*). Journal of Urban Research, special issue 6, <https://doi.org/10.4000/articulo.2662>.

Kegler, M.C., Rigler, J. & Honeycutt, S. (2010). How does community context influence coalitions in the formation stage? A multiple case study based on the Community Coalition Theory. (*Как контекстът на общността влияе на коалициите на етапа на формиране? Множество казуси, основани на теорията за коалицията на общността.*) BMC Public Health, 10:90. <http://www.biomedcentral.com/1471-2458-10/90>.

Pawson R, Tilley N. Realistic evaluation. (*Реалистична оценка.*) Thousand Oaks: SAGE Publications Ltd; 1997

Ruokolainen, M., Georgieva, R., Horppu, R., Unkila, K., Vuori, J., Wilström, M., Domingos, L., Sausa, M.J., Gabova, S., Nedyalkova, S., Voynova, S., Emmert, S., Houtman, I., Huijs, J., Hummel, L., Hulsegge, G. & Blonk, R. (2024). Action Plan (D1.2): System approach to close the employment gap and create a more inclusive labour market for vulnerable groups. (*Системен подход за преодоляване на различията в заетостта и създаване на по-приобщаващ пазар на труда за уязвимите групи.*) СИНКЛУЗИВ research. In press.

Идентичност на проекта СИНКЛУЗИВ

Име на проекта	System approach to close the employment gap and create a more inclusive labor market for vulnerable groups. <i>Системен подход за преодоляване на различията в заетостта и създаване на по-приобщаващ пазар на труда за уязвимите групи.</i>
Акроним на проекта	СИНКЛУЗИВ
Координатор	NEDERLANDSE ORGANISATIE VOOR TOEGEPAST NATUURWETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK TNO, Нидерландия
Консорциум	ФОНДАЦИЯ ПРИЛОЖНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И КОМУНИКАЦИИ (Фондация ПИК), България TYOTERVEYSLAITOS (FIOH), Финландия ISCTE - INSTITUTO UNIVERSITÁRIO DE LISBOA (ISCTE), Португалия АСОЦИАЦИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОФИЯ, България ISTITUTO NAZIONALE ASSICURAZIONE INFORTUNI SUL LAVORO INAIL (INAIL), Италия TILBURG UNIVERSITY- UNIVERSITEIT VAN TILBURG (UvT), Нидерландия UNIVERSITY COLLEGE CORK - NATIONAL UNIVERSITY OF IRELAND, CORK (UCC), Ирландия GEMEENTE AMERSFOORT (AMF), Нидерландия EESTI RAKENDUSUURINGUTE KESKUS CENTAR OU (CENTAR), Естония TERMCERTO - EMPRESA DE TRABALHO TEMPORARIO - UNIPessoal LIMITADA (TERMCERTO), Португалия MUNICIPIO DE LAGOA (LAO), Португалия INFLUENTYELLOW, UNIPessoal LDA (REDO), Португалия PACT PARQUE DO ALENTEJO DE CIENCIAE TECNOLOGIA (PACT), Португалия NSTITUTO DO EMPREGO E FORMACAO PROFISSIONAL (IEFP), Португалия KOKKOLAN KAUPUNKI (KOK), Финландия
Финансиране	Програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, Европейския съюз, Споразумение за безвъзмездна помощ № 101094526.
Продължителност	01 март 2023 г. – 28 февруари 2027 г.

Финансира се от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче са единствено на авторите и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или на Европейската изпълнителна агенция за научни изследвания. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

♥СИНКЛУЗИВ 2024 Цялото съдържание ♥СИНКЛУЗИВ, 2024, с изключение на заглавната илюстрация ♥Canva.com